

Predmet: SLOVENSKI JEZIK I in II

Letnik: 1., 2., 3.

1. VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI CILJI

Študent/-ka

- opazuje in spoznava položaj slovenskega jezika v Republiki Sloveniji in v zamejstvu, jezikovno politiko in kulturo v Republiki Sloveniji, socialno in funkcijsko razplatenost slovenskega jezika, njegov razvoj v času in prostoru ter njegovo mesto med drugimi jeziki; tako si oblikuje razmerje do slovenskega jezika kot pomembne narodne in družbene vrednote, utrjuje si narodno in državljansko zavest ter razvija strpnost do drugih jezikov, narodov in kultur;
- opazuje in spoznava dejavnike in potek sporočanja ter načela praktične stilistike; usposablja se za tvorjenje ustreznih, razumljivih in pravih ustnih in pisnih besedil raznih vrst;
- spoznava načela govorništva, zlasti na tistih področjih, ki omogočajo učitelju delo z učenci na razredni stopnji;
- opazuje in spoznava temeljne slovnične, pravopisne, pravorečne in pragmatične prvine, pravila in zakonitosti slovenskega knjižnega jezika; nadgrajuje svojo slovnično, slovnično, pravopisno, pravorečno, metaforično in pragmatično zmožnost;
- se usposablja za oblikovanje kultiviranega izražanja učencev na razredni stopnji;
- opazuje in spoznava dejavnike in potek sprejemanja besedila, vzroke za različno razumevanje besedila ter se usposablja za tvorjenje čim bolj jasnih, nedvoumnih besedil in za čim bolj objektivno sprejemanje besedil;
- razvija svojo spoznavno zmožnost o slovenskem jeziku, in sicer pogloblja in dopolnjuje svoje vedenje o slovenskem jeziku;
- seznanja se s temeljno strokovno literaturo s tega področja ter se usposablja za samostojno rabo le-te in za kasnejše jezikovno (samo)izobraževanje; ;
- uvaja se v raziskovalno delo na jezikoslovnem področju,
- razvija kritično razmerje do pojavov v jeziku in jezikoslovju.

1. VSEBINA

1. letnik

I.

- Jezik (splošno, vloga, zvrsti). Jezikovni priročniki.
Slovenščina kot državni in uradni jezik, kot prvi/materni jezik, drugi jezik, tuji jezik.
Jeziki v Republiki Sloveniji.
- Sporazumevanje. Sporazumevalne dejavnosti. Sporazumevalna zmožnost.
Dejavniki sporazumevanja. Faze sporočanja. Načela uspešnega sporočanja.
- Nebesedni spremljevalci govorjenja in pisanja. Govorni nastop.
- Pravorečje.

II.

- Beseda: pojem, pomen in smisel, slogovna vrednost, izvor, tvorjenost, oblika, tvorna stran.
- Pravopis.

2. letnik

I.

- Besedilo: pojem, vrste, sestava. Razčlenjevanje besedila. Skladanje besedila.
- Sprejemanje in tvorjenje besedila.
- Razčlemba besedil učencev.
- Lektoriranje.

II.

- Slovenščina med drugimi jeziki.
- Zgodovina slovenskega (knjižnega) jezika in jezikoslovja.
Razvijanje jezika pri ljudeh.

3. letnik

- Nadgradnja znanja na področjih pravorečja, pravopisa, besedoslovja, stilistike, oblikoslovja, besedotvorja, skladnje, besediloslovja in teorije sporočanja.

2. POVEZANOST Z DRUGIMI PREDMETI

Predmet se povezuje z didaktiko slovenščine, s splošno in mladinsko književnostjo, z družboslovjem in s tujim jezikom. Praktično znanje, ki ga študent/-ka pridobi, je uporabno pri vseh predmetih.

4. ŠTUDIJSKA LITERATURA

B. Grabnar, Retorika za vsakogar, Ljubljana 1991.

M. Križaj Ortar, M. Bešter idr., Pouk slovenščine malo drugače, Trzin 1994.

M. Križaj Ortar, M. Bešter idr., Na pragu besedila 1, Ljubljana 1999.

M. Križaj Ortar, M. Bešter idr., Na pragu besedila 2, Ljubljana 2000.

M. Križaj Ortar, M. Bešter Turk idr., Na pragu besedila 3, Ljubljana 2001.

M. Križaj Ortar, M. Bešter Turk idr., Na pragu besedila 4, Ljubljana 2002.

O. Kunst Gnamuš, Govorno dejanje – družbeno dejanje, Ljubljana 1984.

I. Škarič: V iskanju izgubljenega govora, Ljubljana, 1996.

Slovar slovenskega knjižnega jezika I--V, Ljubljana 1970—1991, 1994.

Slovenski pravopis, Ljubljana 2002.

M. Snoj, Slovenski etimološki slovar, Ljubljana 1997.

J. Toporišič, Enciklopedija slovenskega jezika, Ljubljana 1992.

J. Toporišič, Slovenska slovnica, Maribor 2001.

Članki v JiS, SR idr. strokovnih revijah oz. zbornikih.

5. POSEBNOSTI

Kadrovski pogoji: habilitiran/-a visokošolski/-a učitelj/-ica z asistentom/-ko.

Materialni pogoji: standardizirane učilnice z grafoskopom in AV-pripomočki;
predavanja potekajo pred celim avditorijem, seminarske vaje v skupinah s 30 študenti/-kami,
laboratorijske vaje pa v skupinah s 15 študenti/-kami.

*Avtorici: izr. prof. dr. Marja Bešter Turk in
 doc. dr. Martina Križaj Ortar*